

1. ΠΩΣ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΔΕΝ ΘΑ ΕΚΤΡΟΧΙΑΣΕΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/08/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/08/2023

Σελίδα: 8

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Πώς το Κυπριακό δεν θα εκτροχιάσει τα ελληνοτουρκικά

Κατά την επίσκεψή του στη Λευκωσία ο Πρωθυπουργός επιβεβαίωσε για μια ακόμη φορά τη (διαχρονική) στήριξη της Αθήνας στην Κύπρο και την «κοινή γραμμή» για την επίλυση του κυπριακού ζητήματος. Σημαντικά όλα αυτά αλλά θα πρέπει να αποφευχθεί ο εκτροχιασμός της διαδικασίας προσέγγισης Ελλάδας - Τουρκίας που ήδη άνοιξε από το κυπριακό πρόβλημα. Ο κίνδυνος ελλοχεύει. Ποια είναι τα βασικά δεδομένα σήμερα ως προς το Κυπριακό; Πρώτον, η Κύπρος είναι η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που παραμένει διηρημένη με την πρωτεύουσά της, Λευκωσία, να τη χωρίζει ένα τείχος μετά την παράνομη τουρκική εισβολή και κατοχή του 37% περίπου του νησιού που διαρκεί εδώ και 49 ολόκληρα χρόνια. Δεύτερον, η Κύπρος είναι εδώ και είκοσι χρόνια περίπου (από το 2004) πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης χάρη κυρίως στις προσπάθειες της κυβέρνησης Κ. Σημίτη και πολιτικών όπως του Θ. Πάγκαλου και του Γιάννου Κρανιδιώτη (συνέπραξα ως στέλεχος του ΥΠΕΞ στη διαδικασία αυτή). Με το να φέρει την Κύπρο στην ΕΕ η Ελλάδα εκπλήρωσε ένα μεγάλο χρέος απέναντι στο νησί αλλά κατέγραψε και ένα ιστορικό επίτευγμα για τον Ελληνισμό. Προσέγγισε τότε την ένταξη - κυρίως ο αείμνηστος Γιάννος Κρανιδιώτης - ως (και) τον καταλύτη για τη δίκαιη και βιώσιμη επίλυση του Κυπριακού στη βάση της διζωνικής, δικαιοδικής ομοσπονδίας (ΔΔΟ) με πολιτική ισότητα. Αλλά δυστυχώς δεν λειτούργησε ως καταλύτης.

Και δεν λειτούργησε κυρίως με ευθύνη της Λευκωσίας και των ελληνοκυπριακών πολιτικών élites (και με έμμεση σύμπραξη της Αθήνας, κυβερνήσεις ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ). Δύο κομβικές ευκαιρίες για λύση ΔΔΟ, μία το 2004 (σχέδιο Ανάν) και μία δεύτερη στο Κραν Μοντανά (2017), απεμπολήθηκαν ελαφρά τη καρδία, «χωρίς περίσκεψη, χωρίς αιδώ». Για σημαντικό χρονικό διάστημα η Λευκωσία «κρυβόταν» πίσω από την αδιάλλακτη απορριπτική στάση Ντενκτάς. Όταν όμως η Τουρκία/Ερντογάν μεθόδευσε τον παραμερισμό του και υποστήριξε την ομοσπονδιακή λύση (καθώς ακολουθούσε τότε τον ευρωπαϊκό δρόμο) η Λευκωσία αποδείχτηκε ανήμπορη να αναλάβει τις πολιτικές ευθύνες της. Και έτσι φθάσαμε σήμερα στο σχεδόν πλήρες αδιέξοδο και τέλμα. Τουρκοκύπριοι και Τουρκία εγκατέλειψαν την ομοσπονδιακή επιλογή υπέρ της λύσης των δύο κρατών, ουσιαστικά δηλαδή της διχοτόμησης (αν και η αλλαγή προσέγγισης στα ελληνοτουρκικά και στην ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας μπορεί να φέρει κάποια διαφοροποίηση).

Πάντως η Λευκωσία επιχειρεί αυτή την περίοδο επανεκκίνηση των συνομιλιών ΟΗΕ για λύση ΔΔΟ με αξιοποίηση και της ΕΕ. Αλλά με δεδομένη τη σημερινή στάση Τουρκίας/Τουρκοκυπρίων οι προοπτικές εμφανίζονται μάλλον αδιέξοδες. Πολύ περισσότερο που και η Λευκωσία δεν κάνει τις game-changer κινήσεις (π.χ. δέσμευση για πολιτική ισότητα, κ.λπ.). Και για να αποφευχθεί το «αδιέξοδο» του Κυπριακού να συμπαρασύρει και τα ελληνοτουρκικά θα πρέπει να αποτραπεί (α) οποιαδήποτε διασύνδεση διαδικασίας επίλυσης Κυπριακού και διαδικασίας ελληνοτουρκικής προσέγγισης. Οι δύο διαδικασίες θα πρέπει να κρατηθούν ξεχωριστές με την κατανόηση ότι η ελληνοτουρκική προσέγγιση βοηθά εξ αντικειμένου την επίλυση του Κυπριακού, (β) το μπλοκάρωμα της «επανάσυνδεσης» ΕΕ με Τουρκία που αποφασίστηκε πρόσφατα. Μόνο η «θετική διασύνδεση» Κυπριακού και ευρωτουρκικής σχέσης θα μπορούσε να δώσει καρπούς.

Κοντολογίς, η βελτίωση των ελληνοτουρκικών και ευρωτουρκικών σχέσεων μπορεί και πρέπει με κατάλληλους χειρισμούς να λειτουργήσει ως ευκαιρία για την επίλυση του Κυπριακού.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακείμινιδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του EUIAMEM και Research Associate LSE